

LIETUVOS RESPUBLIKOS FINANSINIŲ PRIEMONIŲ RINKŲ ĮSTATYMO NR. X-1024 2, 3, 13, 14², 15⁶, 17, 25, 27, 29, 29¹, 33, 36, 40, 41, 41¹, 41², 41⁴, 43, 44¹, 49, 50, 60, 62, 64, 65, 67, 70, 73, 76, 88, 102, 111, 112 STRAIPSNIŲ IR PRIEDO PAKEITIMO IR 71 STRAIPSNIO PRIPAŽINIMO NETEKUSIU GALIOS ĮSTATYMO PROJEKTO IR SU JUO SUSIJUSIŲ ĮSTATYMŲ PROJEKTŲ AIŠKINAMASIS RAŠTAS

1. Įstatymų projektų rengimą paskatinusios priežastys, parengtų projektų tikslai ir uždaviniai

Lietuvos Respublikos finansinių priemonių rinkų įstatymo Nr. X-1024 2, 3, 13, 14², 15⁶, 17, 25, 27, 29, 29¹, 33, 36, 40, 41, 41¹, 41², 41⁴, 43, 44¹, 49, 50, 60, 62, 64, 65, 67, 70, 73, 76, 88, 102, 111, 112 straipsnių ir priedo pakeitimo ir 71 straipsnio pripažinimo netekusiu galios įstatymo (toliau – FPRĮ projektas) ir su juo susijusių įstatymų pakeitimo įstatymų projektai parengti į nacionalinę teisę perkeliant 2023 m. gruodžio 13 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyvą (ES) 2023/2864, kuria iš dalies keičiamos tam tikros direktyvos, kiek tai susiję su Europos bendro prieigos punkto sukūrimu ir veikimu, (toliau – Direktyva (ES) 2023/2864), 2024 m. vasario 28 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyvą (ES) 2024/790, kuria iš dalies keičiama Direktyva 2014/65/ES dėl finansinių priemonių rinkų, (toliau – Direktyva (ES) 2024/790), 2024 m. spalio 23 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyvą (ES) 2024/2811, kuria iš dalies keičiama Direktyva 2014/65/ES, siekiant viešąsias kapitalo rinkas Sąjungoje padaryti patrauklesnes įmonėms ir sudaryti palankesnes sąlygas mažosioms ir vidutinėms įmonėms gauti kapitalo, ir panaikinama Direktyva 2001/34/EB, (toliau – Direktyva (ES) 2024/2811) ir įgyvendinant 2023 m. gruodžio 13 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentą (ES) 2023/2869, kuriuo iš dalies keičiami tam tikri reglamentai, kiek tai susiję su Europos bendro prieigos punkto sukūrimu ir veikimu, (toliau – Reglamentas (ES) 2023/2869), 2024 m. spalio 23 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentą (ES) 2024/2809, kuriuo iš dalies keičiami reglamentai (ES) 2017/1129, (ES) Nr. 596/2014 ir (ES) Nr. 600/2014 siekiant viešąsias kapitalo rinkas Sąjungoje padaryti patrauklesnes įmonėms ir sudaryti palankesnes sąlygas mažosioms bei vidutinėms įmonėms gauti kapitalo, (toliau – Reglamentas (ES) 2024/2809), 2025 m. gegužės 7 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentą (ES) Nr. 2025/914, kuriuo iš dalies keičiamas Reglamentas (ES) 2016/1011, kiek tai susiję su lyginamųjų indeksų taisyklių taikymo sritimi, trečiojoje šalyje esančio administratoriaus teikiamų lyginamųjų indeksų naudojimu Sąjungoje ir tam tikrais atskaitomybės reikalavimais, (toliau – Reglamentas (ES) 2025/914) ir 2024 m. lapkričio 27 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentą (ES) 2024/3005 dėl reitingavimo pagal aplinkos, socialinius ir valdymo (ASV) kriterijus veiklos skaidrumo ir sąžiningumo, kuriuo iš dalies keičiami reglamentai (ES) 2019/2088 ir (ES) 2023/2859 (toliau – Reglamentas (ES) 2024/3005). Kartu parengti su FPRĮ projektu susiję įstatymų projektai (toliau kartu – Įstatymų projektai):

- 1) Lietuvos Respublikos vertybinių popierių įstatymo Nr. X-1023 2, 5, 6, 7, 15, 23, 26, 29, 30 straipsnių ir priedo pakeitimo įstatymo projektas (toliau – VPĮ projektas);
- 2) Lietuvos Respublikos Lietuvos banko įstatymo Nr. I-678 42, 43³, 47⁴ straipsnių ir 3 priedo pakeitimo įstatymo projektas (toliau – LBĮ projektas);
- 3) Lietuvos Respublikos bankų įstatymo Nr. IX-2085 73, 75¹ straipsnių ir priedo pakeitimo įstatymo projektas (toliau – BĮ projektas);
- 4) Lietuvos Respublikos kolektyvinio investavimo subjektų įstatymo Nr. IX-1709 31, 174 straipsnių ir priedo pakeitimo įstatymo projektas (toliau – KISĮ projektas);
- 5) Lietuvos Respublikos informuotiesiems investuotojams skirtų kolektyvinio investavimo subjektų įstatymo Nr. XII-376 47 straipsnio ir priedo pakeitimo įstatymo projektas (toliau – IISKISĮ projektas);
- 6) Lietuvos Respublikos akcinių bendrovių įstatymo Nr. VIII-1835 26² straipsnio ir priedo pakeitimo įstatymo projektas (toliau – ABĮ projektas);

7) Lietuvos Respublikos finansinio tvarumo įstatymo Nr. XI-393 2, 25⁴, 37, 43, 98 straipsnių ir priedo pakeitimo įstatymo projektas (toliau – FTĮ projektas);

8) Lietuvos Respublikos įmonių, priklausančių finansų konglomeratui, papildomos priežiūros įstatymo Nr. IX-2387 2, 10, 12, 19 straipsnių ir priedo pakeitimo įstatymo projektas (toliau – ĮPFKPPĮ projektas);

9) Lietuvos Respublikos draudimo įstatymo Nr. IX-1737 2, 3, 54, 66, 137, 147, 205 straipsnių ir priedo pakeitimo įstatymo projektas (toliau – DĮ projektas);

10) Lietuvos Respublikos profesinių pensijų kaupimo įstatymo Nr. X-745 3, 2, 4, 10, 19, 51, 54, 63 straipsnių ir priedo pakeitimo įstatymo projektas (toliau – PPKĮ projektas);

11) Lietuvos Respublikos papildomo savanoriško pensijų kaupimo įstatymo Nr. VIII-1212 20, 54, 58³ straipsnių ir priedo pakeitimo įstatymo projektas (toliau – PSPKĮ projektas);

12) Lietuvos Respublikos pakeitimo vertybiniais popieriais ir padengtųjų obligacijų įstatymo Nr. XIV-1329 55, 66, 85 straipsnių ir priedo pakeitimo įstatymo projektas (toliau – PVPPOĮ projektas);

13) Lietuvos Respublikos kriptoturto rinkų įstatymo Nr. XIV-2879 6, 13 straipsnių ir priedo pakeitimo įstatymo projektas (toliau – KRĮ projektas);

14) Lietuvos Respublikos finansinių ataskaitų audito ir kitų užtikrinimo paslaugų įstatymo Nr. VIII-1227 29 straipsnio ir priedo pakeitimo ir įstatymo papildymo 82¹ straipsniu įstatymo projektas (toliau – FAAKUPI projektas);

15) Lietuvos Respublikos juridinių asmenų registro įstatymo Nr. IX-368 priedo pakeitimo ir įstatymo papildymo 4³ straipsniu įstatymo projektas (toliau – JARĮ projektas);

16) Lietuvos Respublikos finansinių priemonių rinkų įstatymo Nr. X-1024 15, 102, 107 straipsnių, priedo pakeitimo ir įstatymo papildymo 29¹ ir 105¹ straipsniais įstatymo Nr. XIV-767 3 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas;

17) Lietuvos Respublikos mokėjimų įstatymo Nr. VIII-1370 80 straipsnio ir priedo pakeitimo įstatymo projektas.

2023 m. gruodžio 13 d. paskelbti teisės aktai – Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) Nr. 2023/2859, kuriuo sukuriamas Europos bendras prieigos punktas, užtikrinantis centralizuotą prieigą prie viešai skelbiamos informacijos, kuri yra aktuali finansinių paslaugų, kapitalo rinkų ir tvarumo srityse, (toliau – ESAP reglamentas), **Reglamentas (ES) 2023/2869 ir Direktyva (ES) 2023/2864**, kuriais sukuriamas Europos bendras prieigos punktas (toliau – ESAP). Šių teisės aktų paketu siekiama įtvirtinti vieno langelio principu veikiančią Europos Sąjungos (toliau – ES) lygmens platformą, kuri suteiktų investuotojams su finansiniais duomenimis bei tvarumo rodikliais susijusią informaciją apie ES įmones (biržines bendroves, kredito įstaigas, fondus ir fondų valdytojus, finansų maklerio įmones, draudimo įmones, audito įmones ir t. t.), taip pat padėti įmonėms, ypač mažoms ir vidutinėms, tapti labiau matomoms investuotojams, suteikiant lengvesnę prieigą prie jų finansinės ir tvarumo informacijos. Teisės aktų, kuriais sukuriamas ESAP, įgyvendinimu taip pat siekiama suderinti ataskaitų teikimo reikalavimus ir užtikrinti ES bei nacionalinių duomenų bazių sąveikumą, o standartizuota informacija apie įmones padės sumažinti rinkos asimetriją ir paskatins sąžiningesnę konkurenciją. Centralizuota ir standartizuota informacija padės didinti rinkos skaidrumą ir pasitikėjimą, kas ypač svarbu mažmeniniams investuotojams.

ESAP nėra nauja duomenų bazė – tai sąveikus sluoksnis (angl. *interoperable layer*), pagrįstas esamais ES ir nacionaliniais registrais. ESAP nesukuria naujų ar papildomų informacijos atskleidimo reikalavimų, į jį bus teikiama informacija, kuri turi būti viešinama pagal atitinkamas direktyvų ir reglamentų nuostatas ir pagal visus papildomus teisiškai privalomus ES teisės aktus. ESAP administruos Europos vertybinių popierių ir rinkų institucija, o duomenis teiks Europos priežiūros institucijos, nacionalinės kompetentingos institucijos, nacionaliniai viešieji registrai ir nacionaliniai oficialiai paskirti mechanizmai (angl. *Officially Appointed Mechanisms, OAMs*), dar vadinami duomenų rinkimo įstaigomis. Duomenys į ESAP bus teikiami pagal 35 ES teisės aktus (19 reglamentų ir 16 direktyvų), todėl kartu su ESAP reglamentu ir buvo priimtas Reglamentas 2023/2869 ir Direktyva 2023/2864, kuriais iš dalies keičiami šie teisės aktai, siekiant užtikrinti, kad reikiamos institucijos pateiktų duomenis ir informaciją į ESAP. Kadangi į ESAP teikiamos informacijos aprėptis labai didelė,

toks teikimas bus vykdomas 3 etapais – I etape duomenys bus pradedami teikti į ESAP 2026 m. liepos 10 d., II ir III duomenų teikimo etapai atitinkamai numatyti 2028 m. sausio 10 d. ir 2030 m. sausio 10 d.

Siekiant įgyvendinti teisės aktų nuostatas, kuriomis sukuriamas ESAP, parengti FPRĮ, VPI ir kitų įstatymų pakeitimo įstatymų projektai, kurių pagrindiniai uždaviniai yra:

- paskirti ESAP reglamente nurodytas duomenų rinkimo įstaigas, kurioms turi būti pateikti ES reglamentais ir nacionaliniais teisės aktais pagrįsti duomenys ir kurios perduoda pateiktus duomenis ESAP;
- įpareigoti duomenų skelbimo subjektus duomenis ne tik paskelbti viešai, bet ir tuo pačiu metu pateikti duomenų rinkimo įstaigai, siekiant užtikrinti, kad ši informacija būtų prieinama ESAP.

2024 m. vasario 28 d. priėmus Europos Parlamento ir Tarybos reglamento (ES) Nr. 600/2014 dėl finansinių priemonių rinkų¹ (toliau – Reglamentas (ES) 600/2014) pakeitimus dėl duomenų skaidrumo didinimo, kliūčių konsoliduotoms informacinėms juostoms atsirasti šalinimo, prekybos pareigų optimizavimo bei draudimo gauti užmokestį už pavedimų srautus, tuo pačiu metu priimta **Direktyva (ES) 2024/790**, keičianti Direktyvos 2014/65/ES dėl finansinių priemonių rinkų² nuostatas, kurios susijusios su šių paslaugų reglamentavimu. Priimtų ES teisės aktų tikslas – padidinti finansinių priemonių rinkos skaidrumą ir duomenų prieinamumą, pašalinant konsoliduotos informacinės juostos kūrimo ES kliūtis. Kadangi Direktyvoje 2014/65/ES taip pat yra nuostatų, susijusių su konsoliduota informacine juosta ir duomenų skaidrumu, joje turėtų būti įtraukti Reglamento (ES) 600/2014 daliniai pakeitimai. Konsoliduotos informacinės juostos atsiradimas suteiktų rinkos dalyviams išsamų vaizdą apie finansinių priemonių kainas ir prekybos apimtis visoje ES, todėl pagrindinis šių ES teisės aktų uždavinys – užtikrinti duomenų prieinamumą mažmeniniams investuotojams, padidinti jų dalyvavimą kapitalo rinkose, taip pat padidinti finansinių priemonių matomumą visoje ES rinkoje. Konsoliduotos informacinės juostos ir prekybos finansinėmis priemonėmis pareigų reglamentavimas šiuo metu nustatytas Lietuvos Respublikos finansinių priemonių rinkų įstatyme (toliau – FPRĮ), todėl šiuos reikalavimus būtina tikslinti, atsižvelgiant į naujausius ES teisės aktus.

2024 m. spalio 23 d. ES priimtas vertybinių popierių įtraukimo į viešųjų rinkų sąrašus teisės aktų paketas (angl. *Listing Act package*), kurį sudaro **Reglamentas (ES) 2024/2809** ir **Direktyva (ES) 2024/2811**. Šio paketo pagrindinis tikslas – padaryti viešąsias rinkas patrauklesnes ES įmonėms ir palengvinti mažų ir vidutinių įmonių (toliau – MVI) prieigą prie kapitalo. Kartu siekiama mažinti įmonėms tenkančią administracinę naštą ir supaprastinti įtraukimo į vertybinių popierių biržos sąrašus taisykles. Siekiant įgyvendinti šių ES teisės aktų nuostatas, parengti VPI ir FPRĮ projektai, kurių pagrindiniai uždaviniai yra šie:

- viešai siūlomų vertybinių popierių bendrą pardavimo vertės ribą ES valstybėse narėse, iki kurios reikėtų taikyti išimtį skelbti prospektą, padidinti nuo 8 iki 12 milijonų eurų skaičiuojant per 12 mėnesių;
- paskatinti tyrimų rinką, sušvelninant tyrimų atskyrimo taisykles ir panaikinant rinkos kapitalizacijos ribą;
- mažinti daugiašalės prekybos sistemų operatorių organizacinę naštą, siekiant skatinti MVI augimo rinkos plėtrą.

2024 m. lapkričio 27 d. priimtas **Reglamentas (ES) 2024/3005**, kurio pagrindinis tikslas – padidinti reitingavimo pagal aplinkos, socialinius ir valdymo (toliau – ASV) kriterijus veiklos

¹ 2024 m. vasario 28 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) 2024/791, kuriuo dėl nuostatų, susijusių su duomenų skaidrumo didinimu, kliūčių konsoliduotoms informacinėms juostoms atsirasti šalinimu, prekybos pareigų optimizavimu ir draudimu gauti užmokestį už pavedimų srautus, iš dalies keičiamas Reglamentas (ES) Nr. 600/2014

² 2014 m. gegužės 15 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 2014/65/ES dėl finansinių priemonių rinkų, kuria iš dalies keičiamos Direktyva 2002/92/EB ir Direktyva 2011/61/ES.

skaidrumą, patikimumą ir palyginamumą, įtvirtinant vienodus reikalavimus ASV reitingų teikėjams visoje ES. Šiuo reglamentu siekiama užtikrinti, kad ASV reitingai būtų pagrįsti aiškiais metodais, būtų nepriklausomi ir nešališki, ir įpareigoti ASV reitingų teikėjus atskleisti savo vertinimo metodikas, modelius. Siekiant įgyvendinti Reglamentą (ES) 2024/3005, numatoma LBĮ Lietuvos banką paskirti institucija, kuri užtikrintų šio reglamento taikymą ir vykdymo priežiūrą nacionaliniu lygmeniu.

2025 m. gegužės 7 d. priimtas **Reglamentas (ES) 2025/914**, kurio pagrindinis tikslas – susiaurinti lyginamųjų indeksų reglamentavimo sritį, taikant ją tik ypatingos svarbos lyginamiesiems indeksams, svarbiems lyginamiesiems indeksams, ES prisitaikymo prie klimato kaitos ir ES su Paryžiaus susitarimu suderintiems lyginamiesiems indeksams. Šiuo reglamentu siekiama užtikrinti vienodas veiklos sąlygas lyginamųjų indeksų administratoriams ir sumažinti administracinę naštą, taip pat numatoma, kad nacionalinė kompetentinga institucija gali nustatyti lyginamąjį indeksą kaip svarbų tik tuo atveju, jei jokia kita kompetentinga institucija anksčiau jo nėra nustačiusi. Siekiant įgyvendinti Reglamentą (ES) 2025/914, tikslinamas FPRĮ projekto priedas.

Kitos FPRĮ projekto nuostatos parengtos įvertinus Europos Komisijos Finansinio stabilumo, finansinių paslaugų ir kapitalo rinkų sąjungos generalinio direktorato 2024 m. rugsėjo 23 d. paklausimą Nr. EUP(2024)10763 dėl 2019 m. lapkričio 27 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyvos (ES) 2019/2034 dėl investicinių įmonių riziką ribojančios priežiūros, kuria iš dalies keičiamos direktyvos 2002/87/EB, 2009/65/EB, 2011/61/ES, 2013/36/ES, 2014/59/ES ir 2014/65/ES, (toliau – Direktyva (ES) 2019/2034) ir 2025 m. balandžio 16 d. paklausimą Nr. EUP(2025)10920 dėl 2020 m. spalio 7 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamento (ES) 2020/1503 dėl Europos sutelktinio finansavimo paslaugų verslui teikėjų, kuriuo iš dalies keičiamas Reglamentas (ES) 2017/1129 ir Direktyva (ES) 2019/1937, (toliau – Reglamentas (ES) 2020/1503) tinkamo perkėlimo ir įgyvendinimo nacionalinėje teisėje ir nustačius, kad tinkamam Direktyvos (ES) 2019/2034 ir Reglamento (ES) 2020/1503 įgyvendinimui reikia patikslinti tam tikras FPRĮ nuostatas.

2. Įstatymų projektų iniciatoriai (institucija, asmenys ar piliečių įgalioti atstovai) ir rengėjai

Įstatymų projektus parengė Lietuvos Respublikos finansų ministerijos Finansų rinkų politikos departamento (direktorė Vilma Mačerauskienė) Kapitalo rinkų skyriaus vedėja Ramunė Radvilienė, el. p. ramune.radviliene@finmin.lt.

3. Kaip šiuo metu yra reguliuojami Įstatymų projektuose aptarti teisiniai santykiai

Finansinių paslaugų, kapitalo rinkų ir tvarumo srities duomenys

Šiuo metu finansų rinkų dalyviai – biržinės bendrovės, kredito institucijos, fondai ir fondų valdytojai, finansų maklerio įmonės, draudimo įmonės, audito įmonės ir kiti duomenis ir kitą informaciją, susijusią su savo veikla, vadovaudamiesi nacionaliniais teisės aktais ir ES reglamentais, kai kuriais atvejais privalo pateikti priežiūros institucijai, viešajam registrai ir (ar) paskelbti viešai. Investuotojams ir kitiems rinkos dalyviams gali būti sudėtinga rasti visą reikiamą informaciją apie finansines priemones ir įmones, nes ji dažnai pateikiama skirtingais formatais ir pasklidusi įvairiuose šaltiniuose, o tai apsunkina prieigą ir palyginimą.

Informacijos apie sandorius pranešimo paslaugų teikėjų licencijavimas ir veikla

Įgyvendinant Direktyvoje 2014/65/ES ir Reglamente (ES) 600/2014 nustatytus rinkos skaidrumo ir informacijos apie finansinių priemonių sandorius teikimo reikalavimus, FPRĮ šiuo metu nustatyti informacijos apie sandorius teikėjų (informacijos apie sandorius skelbimo subjektas, patvirtinto pranešimų apie sandorius teikimo subjektas ir konsoliduotos informacijos apie sandorius skelbimo subjektas) licencijavimo reikalavimai ir funkcijos skelbiant, teikiant ir konsoliduojant informaciją apie prekybą finansinėmis priemonėmis.

Pareiga paskelbti prospektą

Šiuo metu prospektų rengimo, tvirtinimo ir skelbimo tvarką reglamentuoja Lietuvos Respublikos vertybinių popierių įstatymas, kuris įgyvendina 2017 m. birželio 14 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentą (ES) Nr. 2017/1129 dėl prospekto, kuris turi būti skelbiamas, kai vertybiniai popieriai siūlomi viešai arba įtraukiami į prekybos reguliuojamoje rinkoje sąrašą, ir kuriuo panaikinama Direktyva 2003/71/EB, (toliau – Reglamentas (ES) 2017/1129). Pagal šiuo metu galiojančias Vertybinių popierių įstatymo nuostatas, prospekto rengimo, tvirtinimo ir skelbimo reikalavimai Lietuvoje netaikomi viešai siūlomiems vertybiniais popieriams, kuriuos išleido valstybėje narėje įsteigtas emitentas, jeigu jo visų viešai siūlomų vertybinių popierių bendra pardavimo vertė ES valstybėse narėse neviršija 8 milijonų eurų skaičiuojant per 12 mėnesių. Šiame įstatyme nustatyti ir kiti atvejai, kai paskelbti vertybinių popierių prospekto nereikalaujama: kai vertybiniai popieriai siūlomi tik profesionaliesiems investuotojams arba jie siūlomi mažiau kaip 150 fizinių ir juridinių asmenų kiekvienoje ES valstybėje narėje, neįskaitant profesionaliųjų investuotojų, ir kitos išimtys.

Tyrimų reikalavimai ir MVĮ augimo rinka

Šiuo metu reikalavimai trečiųjų šalių atliekamiems tyrimams finansų maklerio įmonei, teikiančiai klientams portfelio valdymo arba kitas investicines ar papildomas paslaugas, nustatyti FPRĮ. Finansų maklerio įmonė ir tyrimo paslaugų teikėjas turi iš anksto susitarti dėl mokėjimų už tyrimus dalies, informuoti klientus apie bendrus mokėjimus už pavedimų vykdymo paslaugas ir tyrimus, o patys tyrimai gali būti finansuojami bendrais mokėjimais tik tuo atveju, jei jie susiję su emitentais, kurių rinkos kapitalizacija ar nuosavo kapitalo vertė per pastaruosius 3 metus neviršijo 1 mlrd. eurų.

FPRĮ taip pat reglamentuoja mažų ir vidutinių augimo rinkų steigimą, nustato jų veiklos organizavimo reikalavimus ir statuso panaikinimo sąlygas.

Audito įmonių civilinė atsakomybė

Lietuvos Respublikos finansinių ataskaitų audito ir kitų užtikrinimo paslaugų įstatymas (toliau – FAAUPI) reglamentuoja pareigą audito įmonėms drausti savo civilinę atsakomybę profesinės civilinės atsakomybės draudimu (29 straipsnis) – audito įmonių, atliekančių ne viešojo intereso įmonių finansinių ataskaitų auditą, profesinės civilinės atsakomybės draudimo suma – 29 000 eurų vienam draudžiamajam įvykiui per metus.

4. Kokios siūlomos naujos teisinio reguliavimo nuostatos ir kokių teigiamų rezultatų laukiama

ESAP įgyvendinimas

Siekiant paskirti ESAP reglamente nurodytas duomenų rinkimo įstaigas, kurioms turi būti pateikti ES reglamentais ir nacionaliniais teisės aktais pagrįsti duomenys ir kurios perduoda pateiktus duomenis ESAP, reikia pakeisti nacionalinius teisės aktus. Duomenys į ESAP bus teikiami pagal 35 ES teisės aktus (19 reglamentų ir 16 direktyvų). Pagal daugumą ES ir nacionalinių teisės aktų duomenis šiuo metu renka priežiūros institucija – Lietuvos bankas, taip pat dalis duomenų skelbiama Centrinėje reglamentuojamos informacijos bazėje, kurios priežiūrą vykdo reguliuojamos rinkos operatorius. Be to, pagal kai kuriuos teisės aktus, duomenų rinkimas pavestas valstybės įmonei Registrų centrui ir Audito, apskaitos, turto vertinimo ir nemokumo valdymo tarnybai prie Lietuvos Respublikos finansų ministerijos (toliau – Tarnyba). Atsižvelgiant į tai, kad vienos šalies duomenų rinkimo įstaigų, teikiančių į ESAP duomenis, skaičius neapribotas, ESAP sukūrimą įgyvendinančiais nacionaliniais teisės aktais siūloma nustatyti, kad Lietuvoje šios institucijos būtų 4:

- 1) Lietuvos bankas,
- 2) valstybės įmonė Registrų centras,
- 3) Tarnyba,

4) reguliuojamos rinkos operatorius.

FPRĮ pakeitimas

Siekiant sustiprinti finansų maklerio įmonių skaidrumą ir priežiūrą, FPRĮ 27 straipsnio pakeitimais siūloma nustatyti, kad tam tikros finansų maklerio įmonės (išskyrus mažas ir tarpusavio sąsajų neturinčias įmones) privalėtų viešinti Reglamento (ES) 2019/2033 46 straipsnyje nurodytą informaciją dažniau nei kartą per metus. Informacijos skelbimo terminus ir būdus (žiniasklaidoje ir interneto svetainėse) nustatytų priežiūros institucija. Taip pat siūloma suteikti priežiūros institucijai teisę reikalauti, kad patrunuojančiosios įmonės kasmet viešai skelbtų savo teisinės struktūros, valdymo ir organizacinės struktūros aprašymą arba pateiktų nuorodas į šią informaciją. Tokia pareiga būtų grindžiama FPRĮ 7, 11 ir 16 straipsniuose nustatytais informacijos atskleidimo reikalavimais.

Siekiant užtikrinti informacijos perdavimą ESAP, FPRĮ 29 straipsnio pakeitimais siūloma nustatyti, kad emitentai savo remiamus tyrimus turi pateikti rinkos operatoriui, taip pat užtikrinti, kad kartu su tyrimų medžiaga būtų pateikiami metaduomenys, kuriuose nurodoma, kad informacija atitinka emitentų remiamiems tyrimams taikomą ES elgesio kodeksą. Siekiant atgaivinti tyrimų rinką ir užtikrinti pakankamą įmonių, visų pirma mažos ir vidutinės kapitalizacijos įmonių, tyrimų aprėptį, siūloma toliau koreguoti tyrimų atsiejimo taisykles, kad finansų maklerio įmonės turėtų daugiau lankstumo pasirinkti, kaip organizuoti mokėjimus už vykdymo paslaugas, kurios suprantamos kaip investicinės įmonės teikiamos paslaugos, susijusios su klientų pavedimų vykdymu, ir tyrimus, taip apribojant atvejų, kai atlikti atskirus mokėjimus galėtų būti pernelyg sudėtinga, skaičių. Siekiant palengvinti mažų ir vidutinių įmonių prieigą prie analitikų aprėpties, nes nepriklausomi tyrimai dažnai tokių įmonių neanalizuoja, emitentų remiamiems tyrimams siūloma nustatyti paprastesnį reguliavimą, tačiau taikant pakankamus skaidrumo reikalavimus, kad investuotojai nebūtų klaidinami. FPRĮ 33 straipsnio pakeitimais siūloma nustatyti pareigą finansų maklerio įmonėms informuoti klientus apie prekybos vietas, kuriose buvo įvykdytas pavedimas kliento vardu dėl finansinių priemonių, kurioms taikoma prekybos pareiga pagal Reglamento (ES) 600/2014 23 ir 28 straipsnius. Priežiūros institucija nustato informacijos pateikimo tvarką ir užtikrina, kad ši informacija būtų prieinama ESAP.

FPRĮ 36 straipsnio pakeitimais siūloma papildomai nustatyti, kad viešasis priklausomų tarpininkų sąrašas, kurį tvarko ir skelbia savo interneto svetainėje priežiūros institucija, taip pat turi būti prieinamas ESAP.

FPRĮ 41¹ ir 41² straipsnių pakeitimais siūloma nustatyti, kad gyvybės draudimo ir profesinių pensijų instituciniai investuotojai ir turto valdytojai priežiūros institucijai turi pateikti dalyvavimo politikos dokumentą ir informaciją apie savo investavimo strategijos suderinamumą su įsipareigojimais bei susitarimus su turto valdytoju, kai investuoja tiesiogiai arba per kolektyvinio investavimo subjektą. FPRĮ 41⁴ straipsnio pakeitimais siūloma nustatyti, kad įgaliotieji konsultantai priežiūros institucijai pateiktą informaciją apie savo elgesio kodeksą. Priežiūros institucija nustato informacijos pateikimo tvarką ir užtikrina, kad ši informacija būtų prieinama ESAP.

Rinkos operatoriaus priežiūros institucijai pateikta informacija apie reguliuojamos rinkos ir rinkos operatoriaus akcininkus, kitus asmenis, darančius didelę įtaką reguliuojamos rinkos valdymui, taip pat apie reguliuojamos rinkos akcininkų nuosavybės pasikeitimus, dėl kurių keičiasi asmenys, darantys didelę įtaką reguliuojamos rinkos veiklai, vadovaujantis FPRĮ 60 straipsniu, taip pat turi būti prieinama ESAP, todėl siūloma papildyti šį straipsnį nustatant, kad priežiūros institucija nustato informacijos pateikimo tvarką ir užtikrina, kad ši informacija būtų prieinama ESAP. Taip pat FPRĮ 65 straipsnio pakeitimais siūloma nustatyti, kad reguliuojamos rinkos operatoriaus sprendimas dėl prekybos finansinėmis priemonėmis sustabdymo ar nutraukimo reguliuojamoje rinkoje ir kita susijusi informacija, vadovaujantis šio straipsnio nuostatomis, turi būti pateikti priežiūros institucijai.

FPRĮ projektu siūloma nustatyti, kad šie pakeitimai įsigaliotų nuo 2030 m. sausio 10 d.

Vertybinių popierių įstatymo pakeitimas

Siekiant užtikrinti reglamentuojamos ir kitos informacijos perdavimą ESAP, Vertybinių popierių įstatymo 23 straipsnio pakeitimais siūloma nustatyti, kad reguliuojamos rinkos operatorius užtikrina, kad emitentų į Centrinę reglamentuojamos informacijos bazę pateikta reglamentuojama informacija ir kita informacija būtų prieinama ESAP. Reguluojamos rinkos operatorius, suderinęs su priežiūros institucija išsamią informacijos teikimo ESAP tvarką, ją nustato ir užtikrina, kad šios tvarkos būtų laikomasi. Tvarka pripažįstama suderinta priežiūros institucijos sprendimu. Siūloma nustatyti, kad šie pakeitimai įsigaliotų nuo 2026 m. liepos 10 d.

Siekiant užtikrinti, kad bendrovės, dėl kurių akcijų teiktinas arba teikiamas oficialus siūlymas, informacija apie nustatytą balsų ribą viršijančių akcijų perleidimo faktą ir cirkuliarai, informacija apie pasirinktą priežiūros instituciją, kuri prižiūrės oficialų siūlymą dėl bendrovės vertybinių popierių, kuriais vienu metu leista prekiauti kelių ES valstybių reguliuojamose rinkose, ir bendrovės valdymo organų motyvuota nuomonė apie oficialų siūlymą būtų prieinami ESAP, Vertybinių popierių įstatymo 30 straipsnio pakeitimais siūloma nustatyti, kad bendrovės, gavusios šią informaciją, turi ją įkelti į Centrinę reglamentuojamos informacijos bazę, siekiant, kad ši informacija būtų prieinama ESAP.

Vertybinių popierių įstatymo 29 straipsnio pakeitimais siūloma nustatyti, kad priežiūros institucijos sprendimas dėl privalomo oficialaus siūlymo kainos taip pat turi būti prieinamas ESAP. Siūloma nustatyti, kad šie pakeitimai įsigaliotų nuo 2030 m. sausio 10 d.

Lietuvos Respublikos Lietuvos banko įstatymo pakeitimas

Atsižvelgiant į tai, kad Reglamento (ES) 2019/2088 nustatytas funkcijas priežiūros institucijai Lietuvoje atlieka Lietuvos bankas, LBĮ projektu siūloma nustatyti, kad Lietuvos bankas užtikrina, jog finansų rinkų dalyvių pateikta informacija, nurodyta Reglamento (ES) 2019/2088 3 straipsnio 1 ir 2 dalyse, 4 straipsnio 1, 3, 4 ir 5 dalyse, 5 straipsnio 1 dalyje ir 10 straipsnio 1 dalyje, (informacija apie tvarumo rizikų integravimą į investicijų sprendimų priėmimo procesą, pareiškimai apie pagrindinių neigiamų poveikių tvarumo veiksniams vertinimą, atlygio politikos suderinimas su tvarumo rizikų integravimu ir kt.) būtų prieinama ESAP, vadovaujantis taikytinu ES deleguotuoju teisės aktu. Siūloma, kad šie pakeitimai įsigaliotų nuo 2028 m. sausio 10 d., atsižvelgiant į Reglamente (ES) 2023/2869 nustatytą šios kategorijos duomenų pateikimo ESAP terminą.

LBĮ projektu taip pat siūloma nustatyti, kad Lietuvos bankas užtikrina, jog finansų rinkų dalyvių savanoriškai pateikta informacija būtų prieinama ESAP. Ši nuostata taikytina tiems finansų rinkų dalyviams, kuriems nei ES teisės aktai, nei nacionaliniai teisės aktai nenumato privalomos informacijos teikimo pareigos, tačiau jie nori viešai skelbti atitinkamą informaciją per ESAP. Svarbu, kad ši informacija būtų struktūrizuota ir teikiama pagal ES teisės aktuose nustatytus techninius standartus, kad ją būtų galima įtraukti į ESAP sistemą. LBĮ 47⁴ straipsnio pakeitimu, siūloma nustatyti, kad Lietuvos bankas informaciją ir savo sprendimus, susijusius su pasaulinės sisteminės svarbos įstaigomis ir kitos sisteminės svarbos įstaigomis, praneša Europos sisteminės rizikos valdybai ir užtikrina, kad ši informacija būtų prieinama ESAP. Siūloma, kad šie pakeitimai įsigaliotų nuo 2030 m. sausio 10 d.

LBĮ projektu siūloma nustatyti, kad Lietuvos bankas užtikrina, kad pagal LBĮ paskelbta informacija apie finansų rinkų dalyviams pritaikytas poveikio priemones būtų prieinama ESAP, vadovaujantis taikytinu ES deleguotuoju teisės aktu. Siūloma, kad šie pakeitimai įsigaliotų 2026 m. liepos 10 d.

Lietuvos Respublikos bankų įstatymo pakeitimas

BĮ projektu siūloma nustatyti, kad nuo 2030 m. sausio 10 d. priežiūros institucija turi užtikrinti, kad jos sprendimas paskirti laikinąjį administratorių arba jį atšaukti turi būti ne tik paskelbtas priežiūros institucijos interneto svetainėje, bet ir prieinamas ESAP.

Lietuvos Respublikos kolektyvinio investavimo subjektų įstatymo pakeitimas

KISI projektu siūloma nustatyti, kad nuo 2028 m. sausio 10 d. priežiūros institucija turi užtikrinti, kad pagrindinės informacijos investuotojams dokumentas, informacija apie valdymo įmonės

ar investicinės bendrovės-valdytojos licencijos išdavimą, jos galiojimo sustabdymą ar panaikinimą, kolektyvinio investavimo subjekto prospektai ir periodinės ataskaitos turi būti prieinami ESAP.

Lietuvos Respublikos informuotiesiems investuotojams skirtų kolektyvinio investavimo subjektų įstatymo pakeitimas

IISKISĮ projektu siūloma nustatyti, kad nuo 2028 m. sausio 10 d. valdymo įmonė ir investicinė bendrovė-valdytoja savo valdomo kolektyvinio investavimo subjekto pagrindinės informacijos investuotojams dokumentą turi paskelbti savo interneto svetainėje ir pateikti priežiūros institucijai, kad jis būtų prieinamas ESAP.

Lietuvos Respublikos akcinių bendrovių įstatymo pakeitimas

ABĮ projektu siūloma nustatyti, kad nuo 2030 m. sausio 10 d. akcinės bendrovės, kurios akcijomis leista prekiauti reguliuojamoje rinkoje, viešai skelbdamos visuotinio akcininkų susirinkimo balsavimo rezultatus, informaciją apie bendrovės atlygio politiką ir atlygį, taip pat apie esminius sandorius su susijusia šalimi, turi visą šią informaciją iš karto įkelti į Centrinę reglamentuojamos informacijos bazę, kad reguliuojamos rinkos operatorius ją perduotų ESAP.

Lietuvos Respublikos finansinio tvarumo įstatymo (toliau – FTĮ) pakeitimas

FTĮ projektu siūloma nustatyti, kad subjektai, kuriems pagal FTĮ 25 straipsnio 1 dalį taikomas minimalaus nuosavų lėšų ir tinkamų įsipareigojimų dydžio reikalavimas, viešai skelbdami informaciją apie nuosavų lėšų ir tinkamų įsipareigojimų sumas, jų sudėtį ir minimalaus nuosavų lėšų ir tinkamų įsipareigojimų dydžio reikalavimo taikymą, ją turi pateikti pertvarkymo institucijai. Pertvarkymo institucija nustato informacijos pateikimo tvarką ir užtikrina, kad ši informacija būtų prieinama ESAP. FTĮ 37 straipsnio pakeitimu siūloma nustatyti, kad finansinės grupės subjektai informaciją apie grupės finansinės paramos susitarimus ne tik skelbtų viešai, bet ir pateiktų priežiūros institucijai. Priežiūros institucija nustato informacijos pateikimo tvarką ir užtikrina, kad ši informacija būtų prieinama ESAP. FTĮ 43 ir 98 straipsnių pakeitimais siūloma nustatyti, kad pertvarkymo institucija turi užtikrinti, kad jos sprendimai paskirti specialųjį valdytoją pertvarkomam subjektui ir sprendimo dėl pertvarkymo kopijos arba pranešimai būtų prieinami ESAP. Siūloma, kad šie pakeitimai įsigaliotų nuo 2030 m. sausio 10 d.

Lietuvos Respublikos įmonių, priklausančių finansų konglomeratui, papildomos priežiūros įstatymo pakeitimas

ĮPFKPPĮ projektu siūloma nustatyti, kad Lietuvos Respublikoje įsteigtos prižiūrimos įmonės finansų konglomerato lygiu kiekvienais metais ne tik viešai skelbtų, bet ir pateiktų priežiūros institucijai išsamią informaciją arba nuorodas į lygiavertę informaciją apie savo teisinę formą, valdymo ir organizacinę struktūrą. Priežiūros institucija turi nustatyti informacijos pateikimo tvarką ir užtikrinti, kad ši informacija būtų prieinama ESAP. Siūloma, kad šie pakeitimai įsigaliotų nuo 2030 m. sausio 10 d.

Lietuvos Respublikos draudimo įstatymo pakeitimas

DĮ projektu siūloma nustatyti, kad draudimo ar perdraudimo įmonė, dalyvaujanti draudimo ar perdraudimo įmonė, draudimo kontroliuojančioji įmonė arba mišrios veiklos finansų kontroliuojančioji įmonė mokumo ir finansinės būklės ataskaitą ne tik paskelbia, bet ir pateikia priežiūros institucijai, atsižvelgdama į priežiūros institucijos teisės aktų reikalavimus, o priežiūros institucija užtikrina, kad ši ataskaita būtų prieinama ESAP. Taip pat DĮ projektu siūloma nustatyti, kad priežiūros institucija turi užtikrinti, kad teismo ar jos pačios sprendimo taikyti intervencines priemones rezoliucinė dalis ir priimtas sprendimas likviduoti draudimo įmonę, nutraukti trečiosios valstybės draudimo įmonės filialo veiklą ar iškelti draudimo įmonės bankroto bylą būtų prieinami ESAP. Siūloma, kad šie pakeitimai įsigaliotų nuo 2030 m. sausio 10 d.

Lietuvos Respublikos profesinių pensijų kaupimo įstatymo pakeitimas

PPKĮ projektu siūloma nustatyti, kad nuo 2030 m. sausio 10 d. pensijų asociacijos turi pateikti priežiūros institucijai informaciją apie atlyginimų politiką, kiekvieno pensijų asociacijos pensijų fondo investavimo politikos principus ir visuotinio pensijų asociacijos narių susirinkimo patvirtintą metinių finansinių ataskaitų rinkinį bei metinę veiklos ataskaitą. Priežiūros institucija turi nustatyti informacijos pateikimo tvarką ir užtikrinti, kad ši informacija būtų prieinama ESAP.

Lietuvos Respublikos papildomo savanoriško pensijų kaupimo įstatymo pakeitimas

PSPKĮ projektu siūloma nustatyti, kad nuo 2028 m. sausio 10 d. Europos asmeninės pensijos produkto teikėjas, viešai skelbdamas pagrindinės informacijos dokumentą, jį taip pat pateikia priežiūros institucijai, kad jis būtų prieinamas ESAP.

Lietuvos Respublikos pakeitimo vertybiniais popieriais ir padengtųjų obligacijų įstatymo pakeitimas

PVPPOĮ projektu siūloma nustatyti, kad priežiūros institucija kredito įstaigų, kurių padengtųjų obligacijų programos įtrauktos į viešąjį padengtųjų obligacijų programų sąrašą, sąrašus kasmet ne tik pateiktų Europos bankininkystės institucijai, bet ir užtikrintų, kad ši informacija būtų prieinama ESAP. Taip pat siūloma nustatyti, kad padengtųjų obligacijų emitentas, skelbdamas padengtųjų obligacijų programos informaciją, tą informaciją tuo pačiu metu turi pateikti priežiūros institucijai. Priežiūros institucija turi nustatyti informacijos pateikimo tvarką ir užtikrinti, kad informacija apie ją būtų prieinama ESAP. Siūloma, kad šie pakeitimai įsigaliotų nuo 2030 m. sausio 10 d.

Lietuvos Respublikos kriptoturto rinkų įstatymo pakeitimas

KRĮ projektu siūloma nustatyti, kad su turtu susietų žetonų emitentas, asmuo, viešai siūlantis ar prašantis įtraukti į prekybą kriptoturtą, viešai skelbdamas bet kokią informaciją, nurodytą Reglamento (ES) 2023/1114 88 straipsnio 1 dalyje, tą informaciją turi pateikti priežiūros institucijai vadovaudamasis šio reglamento 110a straipsnio 1 dalies antrosios pastraipos reikalavimais. Priežiūros institucija turi užtikrinti, kad nuo 2030 m. sausio 30 d. ši informacija būtų prieinama ESAP.

FAAUPĮ pakeitimas

Pagal 2014 m. balandžio 16 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyvos 2014/56/ES, kuria iš dalies keičiama Direktyva 2006/43/EB dėl teisės aktų nustatyto metinės finansinės atskaitomybės ir konsoliduotos finansinės atskaitomybės audito, (toliau – Direktyva 2014/56/ES) 20a straipsnio 1 dalį, duomenis renkanti įstaiga, perduodanti informaciją ESAP, turi būti kompetentinga institucija. Lietuvoje tokia institucija Tarnyba. Nors Direktyvos 2014/56/ES 20a straipsnio 2 dalyje numatyta, kad duomenis renkanti įstaiga turėtų būti viešasis registras, asociacija, tokia kaip Lietuvos auditorių rūmai, pagal šią direktyvą ji negali būti laikoma kompetentinga institucija. Todėl siekiant atitikti Direktyvoje 2014/56/ES nustatytus reikalavimus, būtina, kad informacija būtų prieinama per Tarnybą, kaip kompetentingą instituciją, net jei faktinę sąrašų tvarkymo funkciją vykdo Lietuvos auditorių rūmai.

Atsižvelgiant į tai, kas išdėstyta, FAAKUPĮ projektu siūloma nustatyti, kad Tarnyba turi užtikrinti, kad auditorių ir audito įmonių sąrašai, informacija apie įstaigos priimtus sprendimus duoti nurodymą (nurodymus) arba skirti poveikio priemones ir viešojo intereso įmonių auditorių ar audito įmonių skaidrumo ataskaitos būtų prieinami ESAP. Auditorių rūmai ir viešojo intereso audito įmonės šią informaciją turi pateikti Tarnybai. Siūloma nustatyti, kad šie pakeitimai įsigaliotų nuo 2030 m. sausio 10 d.

Lietuvos Respublikos juridinių asmenų registro įstatymo pakeitimas

JARĮ projektu siūloma nustatyti, kad Juridinių asmenų registro tvarkytojas turi užtikrinti, kad įmonių, kurios pagal Lietuvos Respublikos įmonių ir įmonių grupių atskaitomybės įstatymą teikia informaciją tvarumo klausimais (konsoliduotąją), mokėjimų valdžios institucijoms (konsoliduotąją) ataskaitą, o trečiųjų valstybių įmonių tvarumo ataskaitos, metinių finansinių ataskaitų rinkinys (metinių

konsoliduotųjų finansinių ataskaitų rinkinys), auditoriaus išvada, vadovybės ataskaita, ((konsoliduotoji) vadovybės ataskaita) ir, kai taikytina, deklaracija, tvarumo ataskaita ir, kai taikytina, pareiškimas, tvarumo atskaitomybės užtikrinimo išvada ir mokėjimų valdžios institucijoms ataskaita, ((konsoliduotoji) mokėjimų valdžios institucijoms ataskaita) būtų prieinami ESAP. Įmonė, kurios vertybiniais popieriais prekiaujama reguliuojamoje rinkoje, ataskaitas ir kitą susijusią informaciją ESAP pateikia reguliuojamos rinkos operatoriui vadovaudamasi Vertybinių popierių įstatymu. JARĮ projektu siūloma nustatyti, kad šie pakeitimai įsigaliotų nuo 2028 m. sausio 10 d.

Taip pat JARĮ projektu siūloma nustatyti, kad nuo 2030 m. sausio 10 d. Juridinių asmenų registro tvarkytojas užtikrintų, jog įmonių, savo nuožiūra rengiančių ir pateikiančių nurodytas ataskaitas, duomenys būtų prieinami ESAP, vadovaujantis Reglamento (ES) 2023/2859 3 straipsniu.

Konsoliduota informacinė juosta ir prekybos pareigų optimizavimas

FPRĮ pakeitimas

Įgyvendinant Reglamento (ES) 600/2014 paskutinius pakeitimus ir perkeltant Direktyvos 2024/790 1 straipsnio nuostatas, tam tikri veiklos reikalavimai daugiašalėms prekybos sistemoms, finansų maklerio įmonėms ir kredito įstaigoms nustatomi Reglamente (ES) 600/2014 ir taikomi tiesiogiai, todėl FPRĮ 2 straipsnio pakeitimais siūloma šiuos reikalavimus pripažinti netekusiais galios, taip pat siūloma tikslinti sąvokas „daugiašalė prekybos sistema“ ir „sisteminę prekybą vykdanči finansų maklerio įmonė“. FPRĮ 2 straipsnio pakeitimais taip pat siūloma nereikalauti, kad ne finansų įstaigos, kurios yra reguliuojamos rinkos arba daugiašalės prekybos sistemos narės arba dalyvės likvidumo valdymo sandorių vykdymo arba rizikos, tiesiogiai susijusios su komercine arba izdo finansavimo veikla, mažinimo tikslais, turėtų investicinės įmonės veiklos leidimą, nes toks reikalavimas būtų neproporcingas.

FPRĮ 25 straipsnio 5 dalies pakeitimu nustatoma, kad finansų maklerio įmonės ar rinkos operatoriai, administruojantys daugiašalę prekybos sistemą, galėtų nustatyti papildomų sąlygų, nei tos, kurios nurodytos 25 straipsnio 8 dalyje. Pažymėtina, kad šia nuostata perkeliama Direktyvos (ES) 2024/2811 analogiška nuostata, kuri suteikia teisę finansų maklerio įmonėms ir rinkos operatoriams patiems nustatyti papildomų sąlygų.

Šiuo metu FPRĮ nustatyta, kad kiekviena prekybos vieta (įskaitant sisteminę prekybą vykdančias finansų maklerio įmones), o dėl kitų finansinių priemonių – kiekviena pavedimų vykdymo vieta turi ne rečiau kaip kartą per metus viešai skelbti, netaikydama jokių mokesčių ar rinkliavų, duomenis apie sandorių vykdymo kokybę toje prekybos ar sandorių sudarymo vietoje, o sandorį kliento naudai įvykdžiusi finansų maklerio įmonė turi informuoti klientą, kur pavedimas buvo įvykdytas. Periodinėse ataskaitose turi būti pateikiama informacija apie individualių finansinių priemonių kainą, sandorių sudarymo išlaidas, greitį. Paaiškėjo, kad tų ataskaitų prekybos vietų, sisteminę prekybą vykdančių finansų maklerio įmonių ir kitų vykdymo vietų interneto svetainėse peržiūrima labai mažai, todėl galima spręsti, kad jos skaitomos retai. Kadangi ataskaitos nepadaeda investuotojams ir kitiems naudotojams atlikti prasmingų palyginimų remiantis jose pateikiama informacija, FPRĮ 33 straipsnio pakeitimais siūloma atsisakyti šio reikalavimo. Taip pat FPRĮ 33 straipsnio pakeitimais siūloma atsisakyti nuostatos dėl draudimo finansų maklerio įmonei gauti užmokestį už pavedimų srautus, nes šis draudimas nustatomas Reglamente (ES) 600/2014 ir bus taikomas tiesiogiai.

Konsoliduotos informacinės juostos ir vidaus rinkos veikimui užtikrinti itin svarbu gauti kokybiškų duomenų, todėl FPRĮ 40 ir 62 straipsnių pakeitimais siūloma reikalauti, kad finansų maklerio įmonės, rinkos operatoriai ir reguliuojamos rinkos taikytų tam būtinas priemones, kad užtikrintų duomenų, kuriuos gauna konsoliduotos informacinės juostos teikėjas, kokybę.

Siekiant sustiprinti rinkos stabilumą esant nepaprastajai padėčiai, FPRĮ 70 straipsnio pakeitimais siūloma reikalauti, kad reguliuojamos rinkos operatorius valdomoje interneto svetainėje viešai atskleistų prekybos sustabdymo arba apribojimo aplinkybes ir pagrindinių tuo tikslu naudotų

techninių parametrų nustatymo principus. Jei reguliuojama rinka nesiima veiksmų, kad būtų sustabdyta ar apribota prekyba nepaisant didelių kainų pokyčių, priežiūros institucijai suteikiami įgaliojimai įsikišti ir taikyti priemones normaliam rinkų veikimui atkurti.

FPRĮ projektu siūloma FPRĮ 71 straipsnį pripažinti netekusiu galios, nes reikalavimas sinchronizuoti verslo laikrodžius nustatomas Reglamento (ES) 600/2014 naujausiais pakeitimais.

Pasibaigus 2022 metų energetikos krizei ir nebetaikant atitinkamai didesnių ir dažnesnių reikalavimų išlaikyti įkaito vertę bei nelikus itin didelio rinkų nepastovumo aplinkybių būtina atlikti išsamų bendros biržos prekių išvestinių finansinių priemonių rinkų, apyvartinių taršos leidimų rinkų ir apyvartinių taršos leidimų išvestinių finansinių priemonių rinkų sistemos tinkamumo vertinimą. FPRĮ projektu siūloma papildyti FPRĮ 73 straipsnį, siekiant nustatyti, kad finansų maklerio įmonė arba rinkos operatorius, administruojantys prekybos vietą, privalo vykdyti pozicijų valdymo kontrolę, kurioje prekiaujama ne tik biržos prekių išvestinėmis finansinėmis priemonėmis, bet ir apyvartinių taršos leidimų išvestinėmis finansinėmis priemonėmis. FPRĮ 76 straipsnio pakeitimais siūloma nustatyti, kad prekybos vietos, kuriose prekiaujama pasirinkimo sandoriais, privalo kas savaitę viešai skelbti ataskaitą su agreguotomis pozicijomis pagal skirtingas dalyvių kategorijas, apimančias biržos prekių išvestines finansines priemones ir apyvartinių taršos leidimų išvestines finansines priemones, o prekybos vietose, kuriose neprekiaujama pasirinkimo sandoriais, ši ataskaita turi būti skelbiama kas 2 savaites.

Tyrimų reikalavimai

FPRĮ pakeitimas

Siekiant padėti mažos ir vidutinės kapitalizacijos emitentams užmegzti ryšį su investuotojais, būtini jų investiciniai tyrimai. Šie tyrimai padidina emitentų matomumą ir tokiu būdu užtikrina pakankamą investicijų ir likvidumo lygį, todėl būtina skatinti šių tyrimų rinką ir užtikrinti pakankamą įmonių, visų pirma mažos ir vidutinės kapitalizacijos įmonių, tyrimų aprėptį. Siekiant atgaivinti tyrimų rinką ir užtikrinti pakankamą įmonių, visų pirma mažos ir vidutinės kapitalizacijos įmonių, tyrimų aprėptį, siūloma toliau koreguoti tyrimų atsiejimo taisykles, kad finansų maklerio įmonės turėtų daugiau lankstumo pasirinkti, kaip organizuoti mokėjimus už vykdymo paslaugas ir tyrimus, taip apribojant atvejų, kai atlikti atskirus mokėjimus galėtų būti pernelyg sudėtinga, skaičių. Atsižvelgiant į tai, kas išdėstyta, siūloma FPRĮ panaikinti 1 mlrd. eurų rinkos kapitalizacijos ribą įmonėms, kurios gali vėl susieti mokėjimus už vykdymo paslaugas ir tyrimus, kad investicinės įmonės dėl mokėjimų už vykdymo paslaugas ir tyrimus galėtų elgtis taip, kaip joms atrodo tinkamiausia. Tačiau tam reikia skaidrumo klientų atžvilgiu dėl pasirinkto mokėjimo metodo, dėl šios priežasties FPRĮ projektu taip pat siūloma nustatyti, kad finansų maklerio įmonės turėtų informuoti savo klientus, ar už vykdymo paslaugų teikimą ir trečiųjų šalių tyrimų atlikimą jos taiko atskiro ar bendro mokėjimo būdą. Taikant bendrus mokėjimus už vykdymo paslaugas tyrimus klientai turėtų turėti teisę paprašę ir kasmet gauti informaciją apie visas finansų maklerio įmonei atliktiems trečiųjų šalių tyrimams priskirtinas išlaidas, jeigu įmonei ta informacija yra žinoma. Į finansų maklerio įmonės politiką dėl atskirų ar bendrų mokėjimų taip pat turėtų būti įtraukta informacija apie įdiegtas priemones, kuriomis siekiama užkirsti kelią interesų konfliktams, kylantiems dėl trečiųjų šalių tyrimų naudojimo arba jų atlikimo klientams teikiant tiems klientams investicines paslaugas, arba tuos konfliktus valdyti.

Kitais FPRĮ 29 straipsnio pakeitimais siūloma nustatyti aiškią emitentų remiamų tyrimų atlikimo tvarką. Finansų maklerio įmonės gali ženklinti emitentų apmokėtus tyrimus kaip emitentų remiamus tyrimus tik tuo atveju, jei jie atlikti pagal ES elgesio kodeksą, kurį nustato Europos vertybinių popierių ir rinkų institucija. Tokių tyrimų medžiaga turi būti aiškiai pažymėta ir pirmame puslapyje turi būti nurodyta, kad jie atitinka šį kodeksą. Priešingu atveju bet kokia kita tyrimų medžiaga, už kurią visiškai ar iš dalies sumokėjo emitentas, bet kuri nebuvo parengta laikantis šio kodekso, privalo būti ženklinama kaip rinkodaros pranešimas.

Siekiant užtikrinti, kad emitentų remiami tyrimai, ženklinami kaip tokie tyrimai, būtų atliekami laikantis emitentų remiamiems tyrimams taikomo ES elgesio kodekso, FPRĮ 93 straipsnio pakeitimais priežiūros institucijai siūloma suteikti įgaliojimus patikrinti, ar finansų maklerio įmonės, kurios atlieka

ar platina tokius tyrimus, yra įsidięgusios organizacinę tokių tyrimų atlikimo ar platinimo tvarką. Jei įmonės nesilaiko ES elgesio kodekso, priežiūros institucija turi turėti įgaliojimus sustabdyti tokių tyrimų platinimą ir įspėti visuomenę, kad, nepaisant jų ženklinimo, emitentų remiami tyrimai buvo atliekami nesilaikant emitentų remiamiems tyrimams taikomo ES elgesio kodekso.

MVĮ augimo rinka

FPRĮ pakeitimas

FPRĮ nustatyta daugiašalės prekybos sistema, kuriai suteikiamas MVĮ augimo rinkos statusas pagal šio įstatymo 25 straipsnyje nustatytus reikalavimus. Siekiant skatinti tokių specializuotų rinkų plėtrą ir mažinti daugiašalės prekybos sistemas valdančioms finansų maklerio įmonėms ar rinkos operatoriams tenkančią organizacinę naštą, FPRĮ projektu siūloma leisti daugiašalės prekybos sistemos segmentui teikti paraišką tapti MVĮ augimo rinka, jei toks segmentas yra aiškiai atskirtas nuo likusios daugiašalės prekybos sistemos dalies. Daugiašalės prekybos sistemos segmentas, turintis MVĮ augimo rinkos statusą, turi turėti skirtingas taisykles, rinkodaros strategijas ir viešinimo priemones, taip pat turėti atskirą rinkos identifikavimo kodą. Be to, jame sudaromi sandoriai turi būti aiškiai atskirti nuo kitų daugiašalės prekybos sistemos segmentų veiklos. Finansų maklerio įmonė arba rinkos operatorius, administruojantys šią sistemą, privalo priežiūros institucijos prašymu pateikti išsamų šiame segmente esančių priemonių sąrašą ir visą reikiamą informaciją apie jo veikimą. Perkeliant Direktyvos (ES) 2024/2811 nuostatą, siūloma įtvirtinti finansų maklerio įmonės arba rinkos operatoriaus, administruojančių daugiašalę prekybos sistemą, teisę patiems nustatyti papildomų emitento informavimo ir jo sutikimo bei pareigų taikymo sąlygų, nei nustatyta šiame įstatyme, kai emitento finansinė priemonė įtraukta į prekybą kitoje prekybos vietoje.

Siekiant sumažinti MVĮ augimo rinkų emitentų akcijų likvidumo fragmentacijos riziką ir atsižvelgiant į mažesnę tų priemonių likvidumą, FPRĮ 25 straipsnio pakeitimais taip pat siūloma nustatyti, kad jei emitento finansinė priemonė jau įtraukta į prekybą vienoje MVĮ augimo rinkoje, ji gali būti įtraukta į kitą tokią rinką tik gavus emitento sutikimą. Jei kita prekybos vieta taip pat yra MVĮ augimo rinka, emitentui nesukuriama papildomų pareigų dėl įmonių valdymo ar informacijos atskleidimo. Tačiau jei kita prekybos vieta nėra MVĮ augimo rinka, emitentas turi būti informuotas apie visus jam taikomus įsipareigojimus.

Rinkos kapitalizacija

FPRĮ pakeitimas

Siekiant sudaryti palankesnes sąlygas mažos kapitalizacijos įmonėms tapti viešosiomis bendrovėmis ir pritraukti kapitalo viešosiose rinkose ir atsižvelgiant į Direktyvos (ES) 2024/2811 nuostatą, siūloma FPRĮ nustatyti galimybę reguliuojamose rinkose kotiruojamoms mažos kapitalizacijos bendrovėms taikyti mažesnę minimalaus laisvai apyvartoje esančių akcijų (angl. *free float*) reikalavimą – ne mažesnę kaip 10 procentų, vietoj anksčiau taikyto 25 procentų. FPRĮ projektu siūloma nustatyti, kad reguliuojamos rinkos operatorius turi įsitikinti, kad į prekybą įtraukiamos bendrovės rinkos kapitalizacija siekia bent 1 mln. eurų. Jei kapitalizacijos neįmanoma įvertinti, turi būti užtikrinta, kad bendrovės paskutinių metų kapitalas ir rezervai (įskaitant pelną ar nuostolius) taip pat sudaro ne mažiau kaip 1 mln. eurų. Šis reikalavimas netaikomas, kai į prekybą įtraukiamos papildomos tos pačios klasės akcijos.

Atsižvelgiant į praktinius poreikius ir siekiant palengvinti bendrovių įtraukimą į prekybą reguliuojamoje rinkoje, nuspręsta taikyti lankstesnę požiūrį tais atvejais, kai nesiekiamas 10 procentų laisvai apyvartoje esančių akcijų reikalavimas. Vietoj fiksuoto dydžio taikoma alternatyvi sąlygų sistema, leidžianti įvertinti pakankamą viešą akcijų platinimą, acininkų skaičių arba rinkos vertę. Šios nuostatos yra suderintos su Latvijos ir Estijos reguliavimo praktika, siekiant užtikrinti vienodą požiūrį Baltijos kapitalo rinkose ir padidinti jų patrauklumą emitentams bei investuotojams.

Kiti FPRĮ pakeitimai

Šiuo metu, vadovaujantis FPRĮ įstatymo 41¹ straipsniu, pensijų kaupimo bendrovės, turinčios Kolektyvinio investavimo subjektų įstatymo licenciją, turi rengti dalyvavimo politikos aprašą. Šiame dokumente aprašoma, kaip jos akcininko dalyvavimo klausimą įtraukia į savo investavimo strategiją, taip pat nurodoma, kaip stebi akcinės bendrovės, į kurią investuoja, bendrąją veiklą, įskaitant veiklos strategiją, finansinius ir nefinansinius rezultatus, riziką, kapitalo struktūrą, socialinį poveikį bei poveikį aplinkai ir bendrovės valdymą, palaiko dialogą su akcinėmis bendrovėmis, į kurias investuoja, naudojasi balsavimo ir kitomis teisėmis, kurias suteikia turimos akcijos, bendradarbiauja su kitais akcininkais, palaiko ryšius su atitinkamais akcinių bendrovių, į kurias investuoja, suinteresuotaisiais asmenimis ir valdo esamus ar galimus interesų konfliktus, susijusius su jų dalyvavimu. Šios pensijų kaupimo bendrovės kasmet viešai atskleidžia, kaip jų dalyvavimo politika buvo įgyvendinama, įskaitant bendrą jų balsavimo apžvalgą, svarbiausių balsavimų paaiškinimą. Pažymėtina, kad kitos pensijų kaupimo bendrovės, pavyzdžiui, veikiančios pagal Draudimo įstatymą ar Papildomo savanoriško pensijų kaupimo įstatymą, tokios pareigos neturi, kas sukuria nevienodas veiklos sąlygas pensijų kaupimo bendrovėms, be to, nesukuria prielaidų pensijų kaupimo bendrovėms labiau įsitraukti į įmonių, į kurias investuotas pensijų turtas, valdymą. Be to, svarbu atkreipti dėmesį ir į tai, kad esamos dalyvavimo politikos aprašas rengiamas, kai investuojama į akcines bendroves, kurių vertybiniai popieriai įtraukti į prekybą reguliuojamoje rinkoje, tačiau nerengiamas, kai investuojama į kitus investavimo objektus (pvz., alternatyvias turto klases – alternatyvaus investavimo investicinius fondus). Atsižvelgiant į tai, kas išdėstyta, FPRĮ projektu siūloma papildyti galiojantį įstatymą šiomis nuostatomis:

- 1) visoms pensijų kaupimo bendrovėms nustatyti prievolę rengti dalyvavimo politikos aprašą;
- 2) dalyvavimo politikos aprašą ir ataskaitą dėl šios politikos įgyvendinimo rengti ir viešai atskleisti ne tik tada, kai investuojama į akcines bendroves, kurių vertybiniai popieriai įtraukti į prekybą reguliuojamoje rinkoje, tačiau ir tada, kai investuojama į kitus investavimo objektus (pvz., alternatyviojo kolektyvinio investavimo subjekto investicinius vienetus).

FPRĮ 13, 14², 15⁴, 15⁶, 49, 50 ir 102 straipsnių nuostatos patikslinamos, siekiant tinkamo Direktyvos (ES) 2019/2034 perkėlimo ir įgyvendinimo nacionalinėje teisėje, o FPRĮ 111 straipsnio nuostatos tikslinamos, siekiant tinkamo Reglamento (ES) 2020/1503 įgyvendinimo, atsižvelgiant į Europos Komisijos Finansinio stabilumo, finansinių paslaugų ir kapitalo rinkų sąjungos generalinio direktorato 2024 m. rugsėjo 23 d. paklausimą Nr. EUP(2024)10763 dėl 2019 m. lapkričio 27 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyvos (ES) 2019/2034 dėl investicinių įmonių riziką ribojančios priežiūros, kuria iš dalies keičiamos direktyvos 2002/87/EB, 2009/65/EB, 2011/61/ES, 2013/36/ES, 2014/59/ES ir 2014/65/ES, ir 2025 m. balandžio 16 d. paklausimą Nr. EUP(2025)10920 dėl 2020 m. spalio 7 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamento (ES) 2020/1503 dėl Europos sutelktinio finansavimo paslaugų verslui teikėjų, kuriuo iš dalies keičiamas Reglamentas (ES) 2017/1129 ir Direktyva (ES) 2019/1937.

Siekiant užtikrinti tinkamą 2014 m. gegužės 15 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyvos 2014/59/ES, kuria nustatoma kredito įstaigų ir investicinių įmonių gaivinimo ir pertvarkymo sistema, perkėlimą į nacionalinę teisę, siūloma tikslinti FPRĮ 29¹ straipsnį ir Lietuvos Respublikos finansinių priemonių rinkų įstatymo Nr. X-1024 15, 102, 107 straipsnių, priedo pakeitimo ir Įstatymo papildymo 29¹ ir 105¹ straipsniais įstatymo Nr. XIV-767 (toliau – FPRĮ XIV-767) 3 straipsnį. Šie pakeitimai yra būtini siekiant užtikrinti, kad Direktyvos 2014/59/ES reikalavimai, susiję su investicinių įmonių pertvarkymo procedūrų taikymu ir jų priežiūros institucijų kompetencijos apimtimi, būtų visiškai ir tiksliai perkelti į nacionalinę teisę.

Pažymėtina, kad, rengiant FPRĮ XIV-767 projektą, nėra atsiradusios šio įstatymo 8 straipsnio 2 dalyje nurodytos aplinkybės, susijusios su įsigaliojimo sąlyga, – pertvarkytinų subjektų bendra turto

vertė kol kas neviršija 50 mlrd. eurų. Todėl FPRĮ 3 straipsnis dar nėra įsigaliojęs ir jo nuostatas būtina patikslinti, siekiant užtikrinti tinkamą Direktyvos 2014/59/ES perkėlimą į nacionalinę teisę.

Skirtingi FPRĮ nuostatų įsigaliojimo terminai nustatyti atsižvelgiant į skirtingus direktyvų perkėlimo terminus.

Pareiga paskelbti prospektą

Vertybinių popierių įstatymo pakeitimai

Atsižvelgiant į Reglamento 2017/1129 naujausius pakeitimus, valstybėms narėms suteikiama teisė nustatyti 5 arba 12 milijonų eurų vertybinių popierių siūlymo bendrą pardavimo ES per 12 mėnesių ribą, iki kurios reikėtų taikyti išimtį skelbti prospektą, todėl VPI projekte siūloma nustatyti maksimalią 12 milijonų eurų ribą. Siūloma nuostata buvo derinama su Latvijos ir Estijos atitinkamos srities reguliavimu. Visos Baltijos šalys jau dabar taiko vienodą ribą dėl prospekto rengimo prievolės (8 mln. eurų), todėl buvo priimtas sprendimas ir toliau taikyti maksimalią ribą regioniniu lygiu. Šis pakeitimas suteiktų galimybę MVI leisti viešas emisijas ir taip pritraukti kapitalo, kartu nesusilpnintų mažųjų investuotojų apsaugos. Įmonėms, kurios siūlo vertybinius popierius visuomenei ar nori juos įtraukti į prekybą, neberekės rengti sudėtingo ir brangaus prospekto, jei jų emisijos dydis neviršija naujos ribos. Tai sumažina teisinius kaštus ir sutrumpina pasirengimo vertybinių popierių siūlymui laiką. Prospekto parengimas dažnai reikalauja išorinių teisininkų ir finansų konsultantų paslaugų, todėl jo atsisakymas sumažina mažesnių emisijų sąnaudas.

Kiti Vertybinių popierių įstatymo pakeitimai

Igyvendinant Reglamento (ES) 2024/2809 nuostatas ir siekiant supaprastinti informacijos pateikimą investuotojams ir užtikrinti, kad investuotojai gautų aiškią, vienodą ir palyginamą informaciją, nepriklausomai nuo prospekto tipo, atliekami Vertybinių popierių įstatymo 6 straipsnio 2 dalies pakeitimai.

Vertybinių popierių įstatymo 15 straipsniu perkeliama Direktyvos 2004/109/EB (Skaidrumo direktyva) nuostatos, nustatančios pareigą pranešti apie akcijų paketų įsigijimą ir netekimą. Direktyvos 2004/109/EB 9 straipsnio 1 dalyje aiškiai nurodyta, kad ši pranešimo pareiga taikoma tik asmenims, įsigijusiems balso teises suteikiančių akcijų, kuriomis leidžiama prekiauti reguliuojamoje rinkoje. Tačiau galiojančioje Vertybinių popierių įstatymo 15 straipsnio redakcijoje tokia sąlyga aiškiai nenurodyta, dėl ko praktikoje kyla neaiškumų rinkos dalyviams dėl pranešimo pareigos taikymo kitiems vertybiniais popieriams, pavyzdžiui, skolos vertybiniais popieriams ar uždaro tipo kolektyvinio investavimo subjektų vienetams.

Siekiant pašalinti šias interpretacines rizikas ir užtikrinti tikslesnę Direktyvos 2004/109/EB 9 straipsnio 1 dalies nuostatų perkėlimą, siūloma patikslinti Vertybinių popierių įstatymo 15 straipsnio 1 dalį, aiškiai nurodant, kad pranešimo pareiga taikoma tik asmeniui, įsigijusiam balso teises suteikiančių akcijų, kuriomis leista prekiauti reguliuojamoje rinkoje.

Audito įmonių civilinės atsakomybės draudimas

FAAUPĮ pakeitimas

Siūloma tikslinti FAAUPĮ nustatytą reikalavimą dėl audito įmonių civilinės atsakomybės draudimo, kai atliekamas ne viešojo intereso įmonių finansinių ataskaitų auditas. Atsižvelgiant į analogišką nuostatą dėl įmonių civilinės atsakomybės draudimo reikalavimo atliekant viešojo intereso įmonių finansinių ataskaitų auditą, kai nustatoma profesinės civilinės atsakomybės draudimo suma tiek vienam draudžiamajam įvykiui, tiek visiems draudžiamiesiems įvykiams per metus, siūloma atitinkamai nustatyti tokį reikalavimą ir dėl ne viešojo intereso įmonių finansinių ataskaitų audito.

Siūloma tikslinti FAAUPĮ 29 straipsnio 2 dalį nustatant vienam draudžiamajam įvykiui ne mažesnę kaip 29 000 eurų sumą ir visiems draudžiamiesiems įvykiams per metus – ne mažesnę kaip 58 000 eurų sumą. Suma visiems draudžiamiesiems įvykiams per metus siūloma išlaikant panašią proporciją, vertinant santykį tarp viešojo intereso įmonių ir ne viešojo intereso įmonių, kai atliekamas finansinių ataskaitų auditas, vienam draudžiamajam įvykiui ir visiems draudžiamiesiems įvykiams taikomų sumų³. Pažymėtina, kad panašus civilinės atsakomybės draudimo reglamentavimas nustatytas ir dėl kitų reglamentuojamų profesijų, pavyzdžiui, nemokumo administratorių, turto vertintojų, antstolių.

Pakeitimais siekiama užtikrinti, kad civilinės atsakomybės draudimo reikalavimai būtų nuosekliai taikomi atliekant tiek viešojo, tiek ne viešojo intereso įmonių finansinių ataskaitų auditus, garantuojant tinkamą audito įmonių atsakomybės užtikrinimą.

Reglamento (ES) 2024/3005 įgyvendinimas

Lietuvos banko įstatymo, Profesinių pensijų kaupimo įstatymo, Draudimo įstatymo, FPRĮ, Bankų įstatymo, Pakeitimo vertybiniais popieriais ir padengtųjų obligacijų įstatymo, Kriptoturto rinkų įstatymo, Mokėjimų įstatymo pakeitimai

Įgyvendinant Reglamento (ES) 2024/3005, kuriuo nustatomos tvarumo aspektų atskleidimo reitingų (ASV reitingai) taisyklės, nuostatas, siūloma Lietuvos banką paskirti kompetentinga institucija šio reglamento įgyvendinimo ir priežiūros srityje. Atsižvelgiant į tai, kas išdėstyta, Lietuvos banko įgaliojimai būtų papildyti įtvirtinant Lietuvos banko įstatymo 42 straipsnio 2 dalies 10 punktą, kuris suteiktų teisę vykdyti šio reglamento priežiūrą. Taip pat siūloma nustatyti atsakomybės už Reglamento (ES) 2024/3005 pažeidimus pagrindus atitinkamuose šakiniuose įstatymuose (Profesinių pensijų kaupimo įstatyme, Draudimo įstatyme, FPRĮ, Bankų įstatyme, Pakeitimo vertybiniais popieriais ir padengtųjų obligacijų įstatyme, Kriptoturto rinkų įstatyme, Mokėjimų įstatyme), įtvirtinant poveikio priemonių taikymo galimybes.

5. Numatomo teisinio reguliavimo poveikio vertinimo rezultatai (jeigu rengiant Įstatymų projektus toks vertinimas turi būti atliktas ir jo rezultatai nepateikiami atskiru dokumentu), galimos neigiamos priimtų įstatymų pasekmės ir kokių priemonių reikėtų imtis, kad tokių pasekmių būtų išvengta

Numatoma, kad Įstatymų projektai neturės neigiamų pasekmių, nes jų nuostatomis siekiama užtikrinti visišką Lietuvos ir ES teisės aktų suderinamumą.

6. Kokią įtaką priimti įstatymai turės kriminogeninei situacijai, korupcijai
Priimti Įstatymų projektai neturės įtakos kriminogeninei situacijai ir korupcijai.

7. Kaip įstatymų įgyvendinimas atsilieps verslo sąlygoms ir jo plėtrai

ESAP sukūrimas turės reikšmingą poveikį verslo sąlygoms ir jo plėtrai, ypač kapitalo rinkose ir finansavimo prieinamumo srityje. Vienoje vietoje pasiekiami įmonių finansiniai duomenys, ataskaitos ir kiti dokumentai padidins skaidrumą bei sumažins informacijos asimetriją, tai naudinga smulkiesiems ir vidutiniams investuotojams, kurie galės lengviau įvertinti investavimo galimybes. MVĮ galės efektyviau komunikuoti su investuotojais, nes ESAP suteiks jų finansinei situacijai daugiau matomumo. Lietuvos įmonės, veikiančios tarptautinėje rinkoje, galės lengviau pritraukti užsienio investuotojų, nes ESAP pašalins daugelį informacijos prieinamumo barjerų.

Maksimalios ribos, kai nereikalaujama prospekto, pakėlimas iki 12 milijonų eurų Lietuvos Respublikoje padidins šalies kapitalo rinkos gyvybingumą ir jos prieinamumą MVĮ segmentui. Atsižvelgiant į vis sudėtingėjančias skolinimosi galimybes smulkiąjam ir vidutiniam verslui, lėšų pritraukimas per vertybinių popierių emisijas būtų teigiama alternatyva ir turėtų teigiamą poveikį

³ Vienam draudžiamajam įvykiui ne mažiau kaip 29 000 eurų ne viešojo intereso įmonėms ir 58 000 eurų viešojo intereso įmonėms. Visiems draudžiamiesiems įvykiams ne mažiau kaip 58 000 eurų ne viešojo intereso įmonėms ir 145 000 eurų viešojo intereso įmonėms.

Lietuvos kapitalo rinkai ir verslo aplinkai. Padidinus ribą iki 12 milijonų eurų, viešų vertybinių popierių emisijų skaičius turėtų padidėti, tačiau tikėtina, kad aktyvumas neišaugtų tiek, kad keltų grėsmę efektyvios investuotojų apsaugos užtikrinimui.

8. Ar Įstatymų projektai neprieštarauja strateginio lygmens planavimo dokumentams

Įstatymų projektai neprieštarauja strateginio lygmens planavimo dokumentams.

9. Įstatymų inkorporavimas į teisinę sistemą, kokius teisės aktus būtina priimti, kokius galiojančius teisės aktus reikia pakeisti ar pripažinti netekusiais galios

Priėmus Įstatymų projektus, kitų įstatymų keisti nereikės.

10. Ar Įstatymų projektai parengti laikantis Lietuvos Respublikos valstybinės kalbos, Teisėkūros pagrindų įstatymų reikalavimų ir atitinka bendrinės lietuvių kalbos normas, o projektų sąvokos ir jas įvardijantys terminai įvertinti Lietuvos Respublikos terminų banko įstatymo ir jo įgyvendinamųjų teisės aktų nustatyta tvarka

Įstatymų projektai parengti laikantis Valstybinės kalbos, Teisėkūros pagrindų įstatymų reikalavimų ir atitinka bendrinės lietuvių kalbos normas. Įstatymų projektų sąvokos suderintos Terminų banko įstatymo ir jo įgyvendinamųjų teisės aktų nustatyta tvarka.

11. Ar Įstatymų projektai atitinka Žmogaus teisių ir pagrindinių laisvių apsaugos konvencijos nuostatas ir ES dokumentus

Įstatymų projektai atitinka Europos žmogaus teisių ir pagrindinių laisvių apsaugos konvencijos nuostatas ir ES dokumentus.

12. Jeigu įstatymams įgyvendinti reikia įgyvendinamųjų teisės aktų, – kas ir kada juos turėtų priimti

Įstatymų projektams įgyvendinti bus parengti ir priimti Vyriausybės, Tarnybos ir Lietuvos banko teisės aktai, kuriais bus nustatyti informacijos pateikimo ESAP reikalavimai.

13. Kiek valstybės, savivaldybių biudžetų ir kitų valstybės įsteigtų fondų lėšų prireiks įstatymams įgyvendinti, ar bus galima sutaupyti (pateikiami prognozuojami rodikliai einamaisiais ir artimiausiais 3 biudžetiniais metais)

Pagal Reglamento (ES) 2023/2859 5 straipsnį, duomenis renkančios įstaigos ne tik nemokamai per taikytinus laikotarpius įdiegia API⁴, bet ir atlieka daug kitų veiksmų: renka subjektų pateiktą informaciją, atlieka techninį subjektų pateiktos informacijos automatinį patvirtinimą, siekdamas nustatyti, ar informacija atitinka reikalavimus (informacija yra pateikta nuskaitomuoju formatu arba, kai tinkama, elektroniniu formatu, nurodytu bet kuriame ES teisėkūros procedūra priimtame akte, pagal kurį ta informacija yra teikiama, yra prieinami išsamūs informacijos metaduomenys, kai reikalaujama, prie informacijos pridėtas kvalifikuotas elektroninis spaudas, aprūpina ESAP informacija, tos informacijos metaduomenimis ir, kai reikalaujama, kvalifikuotu elektroniniu spaudu), atmeta subjektų pateikiamą informaciją, jei atliekant automatinį patvirtinimą nustatoma, kad informacija neatitinka nustatytų reikalavimų, arba, kai aktualu, remdamosi pranešimais, per pagrįstą laikotarpį praneša subjektams apie informacijos atmetimą ar pašalinimą ir nurodo to priežastis, užtikrina tinkamą subjektų pateikiamos informacijos, kuri turi būti padaryta prieinama ESAP, autentiškumo, prieinamumo, vientisumo ir neginčijamumo lygį ir kt.

Atsižvelgiant į tai, kad nuo 2028 m. sausio 10 d. valstybės įmonė Registrų centras privalės pradėti teikti informaciją ESAP, būtina užtikrinti reikiamą finansavimą šiems veiksams įgyvendinti

⁴ Taikomųjų programų sąsaja (API) – funkcijų, procedūrų, apibrėžčių ir protokolų rinkinys, skirtas įrenginių tarpusavio komunikacijai ir sklandžiam keitimuisi duomenimis (Reglamento (ES) 2023/2859 2 straipsnio 6 dalis).

reikalingoms programinėms priemonėms sukurti ir diegti. Preliminariais vertinimais, šioms priemonėms sukurti ir diegti reikės apie 300 000 eurų, iš kurių 50 800 eurų sudarytų prisijungimo prie ESAP išlaidos. Kadangi valstybės įmonė Registrų centras yra valstybės valdomas registrų tvarkytojas, šių priemonių įgyvendinimą koordinuoja Lietuvos Respublikos teisingumo ministerija kaip registrų valdytoja, todėl, priėmus Įstatymų projektus ir numčius juose nurodytą asignavimų valdytojų teises ir pareigas, būtent Teisingumo ministerijos kreipimuisi 2028 metų valstybės biudžete turės būti suplanuotos lėšos, reikalingos minėtų įstatymų tikslams įgyvendinti, ir užtikrintas šių lėšų skyrimas.

Taip pat, pagal Reglamento (ES) 2023/2859 5 straipsnį, duomenis renkančios įstaigos saugo subjektų pateiktą ar pačių duomenis renkančių įstaigų sugeneruotą informaciją ir, kai aktualu, naudojasi esamomis informacijos saugojimo procedūromis ir infrastruktūra; tiek, kiek tai įeina į duomenis renkančios įstaigos techninę kompetenciją, informaciją teikiantiems subjektams teikia techninę paramą, susijusią su bent pateikimo, atmetimo ir pakartotinio pateikimo procesais; užtikrina, kad informacija išliktų prieinama ESAP bent 10 metų, nebent nurodytuose ES teisėkūros procedūra priimtuose teisės aktuose būtų numatyta kitaip, ir kt. Atitinkamai, atsižvelgiant į tai, kas išdėstyta, valstybės įmonei Registrų centrui periodiškų išlaidų, preliminariniu vertinimu, siektų apie 20 000 eurų kasmet.

Tarnyba privalės pradėti teikti informaciją ESAP nuo 2030 m. sausio 10 d. Siekiant užtikrinti tinkamą šios prievolės įgyvendinimą, būtina numatyti reikiamą finansavimą. Preliminariais vertinimais, prisijungimo prie ESAP vienkartinės išlaidos Tarnybai sudarys apie 50 800 eurų, o metinės periodinės išlaidos – apie 6 500 eurų. Atsižvelgdama į tai, kas išdėstyta, Finansų ministerija turės užtikrinti, kad Tarnybai reikalingos lėšos būtų suplanuotos ir skiriamos laiku, siekiant įgyvendinti nustatytą prievolę.

14. Įstatymų projektų rengimo metu gauti specialistų vertinimai ir išvados

Įstatymų projektų rengimo metu specialistų vertinimų ir išvadų negauta.

15. Reikšminiai žodžiai, kurių reikia Įstatymų projektams įtraukti į kompiuterinę paieškos sistemą, įskaitant Europos žodyno „Eurovoc“ terminus, temas bei sritis

„Europos bendras prieigos punktas“, „mažų ir vidutinių įmonių augimo rinka“, „Europos Sąjungos elgesio kodeksas“, „emitentų remiami tyrimai“.

16. Kiti, iniciatorių nuomone, reikalingi pagrindimai ir paaiškinimai

Papildomi Įstatymų projektų pagrindimai ir paaiškinimai nereikalingi.
